

Programma

Propositie Zaanstreek-Waterland 2024-2026

Op basis van de

Propositie Zaanstreek-Waterland: Hollandser dan Hollands



Organisatie samenwerking Zaanstreek- Waterland

Overkoepelende strategische projecten

Programma portefeuillehouders-overleggen

Begroting



Samenvatting

De colleges en raden worden verzocht kennis te nemen van de stand van zaken in de uitvoering van het programma Propositie Zaanstreek-Waterland (ZaWa) (zie bijlage). Het Programma ZaWa omvat een tweetal overkoepelende projecten en de programma's van de regionale thema's annex portefeuillehoudersoverleggen (PHO's) van ZaWa die benoemd zijn in de Propositie en derhalve binnen het programma vallen. Voor het gehele programma is een begroting opgesteld die past binnen de beschikbare regionale middelen.

1. Introductie

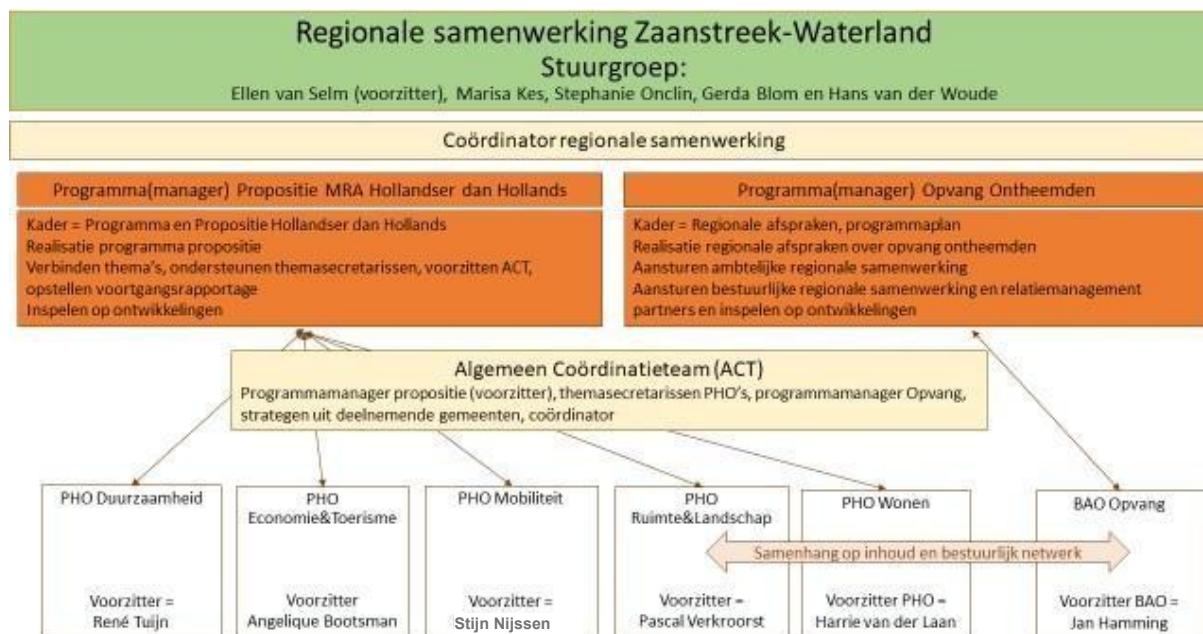
Zoals gebruikelijk duiden de regionale PHO's hun plannen om de regionale ambities zoals verwoord in de Propositie te realiseren. Daar zijn nu twee overkoepelende projecten aan toegevoegd. Voor het gehele programma is een bijbehorende begroting opgesteld. De kosten van het totale programma worden gedekt uit de regionale reserves en middelen die jaarlijks beschikbaar worden gesteld door de gemeenten van ZaWa. In dit document wordt het programma gepresenteerd voor de looptijd van het bestuursconvenant (zie bijlage), dus tot eind 2026. In de komende periode wordt met jaarlijkse regelmaat een terugblik en actualisatie van het programma met de besturen van de deelnemende gemeenten gedeeld.

Het Programma biedt inzicht in de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de ambities zoals uiteengezet in de *Propositie Zaanstreek-Waterland: Hollandser dan Hollands* dat twee jaar geleden is vastgesteld door de colleges en raden. De rapportage gaat achtereenvolgens in op de organisatie en uitbreiding van het programmamanagement, de twee overkoepelende projecten, de sectorale aanpak per portefeuille en de begroting.

2. Organisatie samenwerking regio Zaanstreek-Waterland

Met dit programma is voor het eerst de nieuwe structuur van programmamanagement operationeel. Deze structuur is belegd in bestuurlijke besluiten en het Bestuursconvenant waarmee inmiddels alle colleges van ZaWa hebben ingestemd. Hoewel dit document het programma van de Propositie ZaWa beschrijft, wordt de organisatie van de totale samenwerking ZaWa in onderstaand schema gepresenteerd. Het doel is meer daad- en slagkracht voor het samenwerkingsverband. De organisatie is in het vierde kwartaal 2023 ingevuld met de coördinator en de programmamanagers voor de programma's Propositie MRA en Opvang Ontheemden. De programmanager Opvang Ontheemden is in januari 2024 vervangen door een vaste medewerker, als vervanger van de eerdere kwartiermaker op inhuurbasis.

De coördinator overziet beide programma's en legt zowel ambtelijke als bestuurlijke verbindingen. De coördinator is bovendien nauw betrokken bij de opzet en uitvoering van de voorgestelde prioriteiten van het programma Propositie. Nota bene, dit document richt zich slechts op het Programma Propositie; het Programma Opvang Ontheemden kent een eigen, separate opzet.



3. Programma Propositie, twee overkoepelende projecten

In het eerste kwartaal van 2024 is gestart met de formulering en uitvoering van de zgn. prioriteiten. Voor deze prioriteiten is gekozen om gehoor te geven aan complexe vraagstukken, op zowel inhoud als proces. De prioriteiten vallen buiten de taken van de themasecretarissen, zijn thema overkoepelend en hebben grote urgentie. Voor de komende periode zijn de volgende twee prioriteiten gedefinieerd door de stuurgroep Regionale samenwerking ZaWa:

- Onderwerp 1: Versnelde aanpak van de netcongestie met ruimtelijke inpassing van uitbreiding energie-infrastructuur in onze regio
- Onderwerp 2: Regionale ruimtelijke strategie o.b.v. Brede Welvaart

ONDERWERP 1	Versnelde aanpak van de netcongestie met ruimtelijke inpassing van uitbreiding energie-infrastructuur in onze regio
Wat willen we bereiken?	De regio kampt met netcongestie, ruimtelijke en economische ontwikkelingen worden hierdoor geraakt. Energie-infrastructuur moet worden uitgebreid en dat heeft in onze regio verregaande impact op de omgevingskwaliteiten van ons open landschap. Verspreid over de regio zijn meerdere zoeklocaties voor de noodzakelijke uitbreiding van deze energie-infrastructuur aangewezen door het Rijk. Het uiteindelijke ruimtelijke besluit wordt door de ministers van EZK-BZK genomen op basis van een regioadvies van de provincie. Het is aan de regio om gezien de te verwachten onvermijdelijkheid van dit besluit, maximaal in te zetten op mitigatie en compensatie. Naast de samenwerking met Liander, voor de ruimtelijke inpassing van elektriciteitshuisjes in het stedelijk gebied, betreft dit de inpassing van: - het hoogspanningsnet in onze regio (Tennet 380KV onderstation (ca 17 ha) en het bijbehorende tracé met een enkele of dubbele mastenrij met hoogspanningsleidingen) en - VAWOZ, de aanlanding van windenergie opgewekt op zee, met 1 of meerdere converterstation (5,5 ha en 25 m hoogte) op een afstand van minder dan 6 km van het 380 kV onderstation en mogelijk een elektrolyser van 20 ha.
Wat gaan we daarvoor doen?	Het programmamanagement brengt de bestuurlijke besluitvormingsprocessen van het Rijk en de provincie Noord-Holland goed in beeld en sluit het bestuur daar goed op aan (betrokken PHO's

	en de Regionale Raadsledenbijeenkomst). Hiervoor wordt afgestemd met de initiatiefnemers van de uitbreiding van het net. Ook wordt het proces om te komen tot een regioadvies in samenwerking met de provincie uitgewerkt en voorgelegd aan bestuurders. De ambtelijke ondersteuning van ZaWa draagt zorg voor inhoudelijke adviezen in alle fasen van het ruimtelijk proces van de uitbreiding van het net. Daarnaast wordt met de betrokken partijen een adequaat en tijdig proces over de locatiekeuzes gevormd. Tenslotte wordt ingezet op een adequate onderhandelingsstrategie gericht op mitigatie en compensatie ten gunste van de regio.
Wat mag het kosten?	Dit betreft vooralsnog ambtelijke inzet van het programmamanagement en Ambtelijk Coördinatieteam

ONDERWERP 2	Regionale ruimtelijke strategie o.b.v. Brede Welvaart
Wat willen we bereiken?	Met een nadere concretisering van onze regionale strategische ruimtelijke agenda en duidelijke gezamenlijke lobbystrategie, versterkt onze regionale propositie in het proces van verdeling van regionale en rijksmiddelen. In diverse beleidsontwikkelingen is er een roep om samenhangende integrale ontwikkelingen te richten op het verbreden van sociaaleconomische en mentale verbetering van al onze huidige en toekomstige inwoners. Daarbij staan de pijlers economie, sociaal en duurzaamheid centraal. Provincie NH heeft in februari 2024 een agenda gepubliceerd om in samenwerking met lokale en regionale partijen te komen tot integrale en samenhangende ruimtelijke keuzes voor woningbouw, economie, mobiliteit en landschap (Agenda Ruimtelijk Voorstel). De MRA-NOVEX-agenda gebaseerd op MRA-Verstedelijkingsstrategie, resulteert in een investeringsagenda waarin Rijk, regio en betrokken partijen elkaar vinden. In het kader van de MRA-Novexagenda worden de ruimtelijke schuurpunten en bijbehorende redeneerlijnen uitgewerkt (planning voor de zomer 2024) met bijbehorende investeringsopgaven. In de MRA Agenda 3.0 is Brede Welvaart het verbindende thema waaraan de thematische opgaven worden gekoppeld. De inzet in ZaWa is het verder brengen van onze ruimtelijke belangen en doelstellingen in samenwerking met onze partners, waarbij Brede Welvaart de spil is. In onze regio is naast middelen, ruimte een knellende factor. Het maken van ruimtelijke keuzes is een onvermijdelijk gevolg. Dit vraagt om meer verbinding tussen thema's maar ook om het benoemen en agenderen van dilemma's. We zien ons genoodzaakt om bestaande ruimte slim te intensiveren en de samenhang te vinden in duurzame verstedelijking met balans in wonen, economie, mobiliteit en landschap. Maar ook de samenhangen tussen ruimtelijke en maatschappelijke opgaven is nader uit te werken met volgordelijkheid en prioritering van opgaven. Naast de onvermijdelijke ruimtevraagstukken gaat het bijvoorbeeld om: - Vormgeving van de regionale woon-werk balans in het licht van de mobiliteitsopgave; - Betere aansluiting tussen de woningmarkt en werkgelegenheid - Bevordering van doorstroom op de woningmarkt, - Omgang met de volgordelijkheid in het enerzijds bouwen van hoognodige woningen en anderzijds het realiseren van

	noodzakelijke randvoorwaarden (energie, water, stikstof, en bereikbaarheid). Ook de inpassing van de energie-infrastructuur (zie de hiervoor genoemde prioriteit) komt in deze strategie aan de orde, waarbij naast de locatiekeuze ook de impact op de leefomgevingskwaliteit en de strategie voor mitigatie en compensatie aan de orde komt.
Wat gaan we daarvoor doen?	In de komende periode leggen wij de verbinding tussen de pijlers van de MRA (d.w.z. Ruimte, Economie, en Mobiliteit) vanuit het concept van Brede Welvaart. We brengen de ruimteclaims in kaart met het oog op het maken van keuzes en het stellen van regionale ruimtelijke prioriteiten. Dit doen we samen met de provincie Noord-Holland die daarmee invulling geeft aan hun Agenda Ruimtelijk Voorstel.
Wat mag het kosten?	€60.000 verspreid over 2024 en 2025. Het budget wordt besteed aan de ontwikkeling van a. Redeneerlijnen en criteria om keuzes te maken, b. Lobbystrategie met kernverhalen c. Inhuur van expertise

4. Programma's regionale portefeuillehoudersoverleggen

In dit hoofdstuk zijn de programma's voor de verschillende portefeuillehoudersoverleggen in ZaWa uitgewerkt: 4.1 Duurzaamheid

4.2 Wonen

4.3 Economie, Recreatie en Toerisme

4.4 Mobiliteit

4.5 Ruimte en landschap

4.1 Duurzaamheid

Naam PHO	Duurzaamheid
Voorzitter(s) <i>(de regionale pfh op dit thema)</i>	René Tuijn (Zaansstad)
Verwachte onderwerpen	Duurzaamheid is een integraal onderdeel van alle actiethema's en heeft daarom veel links met andere PHO's, zoals voor circulariteit (economie) en klimaatadaptatie. In het PHO Duurzaamheid wordt gewerkt aan opwek hernieuwbare elektriciteit (Herijking RES 2024) en warmte (inclusief reductie energieverbruik).
Programma is door PHO vastgesteld op datum:	7 februari 2024

De verwachte onderwerpen uitgelicht

ONDERWERP 1	Opwek hernieuwbare elektriciteit (Regionale Energiestrategie) & Energie infrastructuur (Netcongestie)
Wat willen we bereiken?	Uitvoering geven aan de RES 1.0 Noord-Holland Zuid en het opstellen van de Herijking Regionale Energiestrategie (RES) 2024.
Wat gaan we daarvoor doen?	Het uitwerken van de zoekgebieden, het initiëren van projecten op het gebied van stimuleren zon op dak, boven parkeerplaatsen en langs snelwegen. Onderzocht wordt of er een pilot kan worden gestart voor zon boven parkeerplaatsen in het recreatiegebied 't Twiske. Het onderzoek van de mogelijkheden voor zon langs de A7/A8, gestart in 2023, loopt door in 2024. Medio 2024 wordt ook het project Energie op Rijksvastgoed (OER) voor de A10 opgestart. Het vertraagde project Zon op Schooldaken gaat van start. Het project 'Beleidskader Kleine Windturbines' wordt afgerond (communicatie/besluitvorming). De Herijking RES 2024 is in het tweede kwartaal (mei) van 2024 ter besluitvorming aangeboden.
	Voor de Energie infrastructuur wordt aansluiting gezocht bij de Taskforce Energie infrastructuur. Voor uitbreidingen van de energie infrastructuur met een duidelijke ruimtelijke-landschappelijke component, zoals de aanleg van de 380 kV-Netuitbreiding NHN, wordt dit opgepakt met PHO Ruimte en Landschap.
Wat mag het kosten?	€ 165.000 (waarvan €46.000 reeds is aangegaan, zie hieronder) Voor het uitwerken van de zoekgebieden (zon en wind op land) worden het merendeel van de kosten gedekt door het programmabureau RES. De bijdragen vanuit de regio zijn voor de projecten 'Kleine Windturbines' waarvan de kosten € 46.000 bedragen. Dit is reeds aangegaan, de inschatting is dat dit bedrag in de praktijk iets lager zal uitvallen. 'Zon boven schooldaken' waarvan de kosten € 99.000 bedragen verdeeld over 2024 en 2025. - Daarnaast is nog een bedrag van € 5.500 begroot voor regionale bijeenkomsten. - Voor een eventuele pilot zon boven parkeerplaatsen is in de begroting € 15.000 opgenomen in 2025 of 2026.

ONDERWERP 2	Warmte
Wat willen we bereiken?	Samenwerken op het gebied van bovengemeentelijke warmtebronnen en gezamenlijke infrastructuur.
Wat gaan we daarvoor doen?	Op het gebied van de warmtetransitie wordt in de Energieregio Noord-Holland Zuid samengewerkt in het kader van Nationale Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW). In dit kader is eind 2023 een subsidie ontvangen voor een regionale ondersteuningsstructuur. Hierin is o.a. opgenomen een warmte coördinator, voor de regio boven het Noordzeekanaalgebied en onderzoeken (bijvoorbeeld naar de governance van een publiek warmtebedrijf). De regionale ondersteuningsstructuur gaat naar verwachting in het tweede kwartaal van 2024 van start. De gemeenten in de regio delen kennis met elkaar over de vele initiatieven en mogelijke subsidies. Daarnaast draagt de regio bij aan de uitvoering van het NPLW.

Wat mag het kosten?	De kosten voor de regionale ondersteuningsstructuur worden gedekt door het Nationale Programma Lokale Warmtetransitie. De kosten vanuit de regio bestaan uit personele inzet gedekt in de eigen gemeentebegroting.
----------------------------	--

4.2 Wonen

Naam PHO	Wonen
Voorzitter(s) (de regionale pfh op dit thema)	Harrie van der Laan (Zaanstad)
Verwachte onderwerpen	1. Versnelling en programmering woningbouw 2. Woonruimteverdeling 3. Stimuleren doorstroming senioren 4. Woonakkoord met provincie Noord-Holland – buitenstedelijk bouwen 5. Huisvesting aandachtsgroepen
Programma is door PHO vastgesteld op datum:	28 februari 2024

De verwachte onderwerpen uitgelicht

ONDERWERP 1	Versnelling en programmering woningbouw
Wat willen we bereiken?	In de Woondeal MRA-Rijk is afgesproken van 2022 t/m 2030 minstens 16.500 woningen op te leveren, met aan ambitie om toe te groeien naar 30% sociale huur en 36% middensegment en te zorgen voor voldoende woningen voor senioren.
Wat gaan we daarvoor doen?	- Monitoren woningbouwprogramma's - Bestuurlijk doorgeleiden knelpunten uit versnellingsoverleggen naar de provinciale versnellingstafel
Wat mag het kosten?	Structureel: € 25.000 dashboard woningbouw ZaWa. De kosten vallen buiten de begroting ZaWa

ONDERWERP 2	Woonruimteverdeling
Wat willen we bereiken?	Rechtmatige en transparante verdeling van sociale huurwoningen met meer kansen voor mensen die het hardst een woning nodig hebben.
Wat gaan we daarvoor doen?	Monitoren van effecten, in aanloop naar evaluatie in 2025.
Wat mag het kosten?	De kosten vallen buiten de begroting ZaWa

ONDERWERP 3	Stimuleren doorstroming senioren
Wat willen we bereiken?	Passend wonen voor senioren en meer beschikbare woningen voor andere woningzoekenden

Wat gaan we daarvoor doen?	De verhuisregeling voor 65plussers inclusief subsidie wordt in samenwerking met 8 corporaties uitgevoerd. Er wordt een voorstel gemaakt voor het vervolg inclusief begroting dat we, na de zomer van 2024, verwachten voor te kunnen leggen.
Wat mag het kosten?	Er is € 200.000 uit de regionale middelen gereserveerd, verdeeld over 2024 en 2025. In het geval dat ZaWa deze aanpak wil continueren moet er voor de aansluitende periode budget worden gezocht.

ONDERWERP 4	Woonakkoord – buitenstedelijk bouwen
Wat willen we bereiken?	Meer mogelijkheden voor woningbouw op buitenstedelijke locaties
Wat gaan we daarvoor doen?	Voortzetten lobby (zie Ruimte). Er is een brief met een overzicht van buiten stedelijke bouwlocaties inclusief beeldmateriaal naar de provincie gestuurd. De provincie reageert hierop door aanpassing van de Provinciale Ruimtelijke Verordening.
Wat mag het kosten?	Ambtelijke inzet.

ONDERWERP 5	Huisvesting aandachtsgroepen
Wat willen we bereiken?	Voldoende woonruimte, evenwichtig gespreid over de MRA met indien nodig passende zorg.
Wat gaan we daarvoor doen?	- Inbreng bij onderzoek deelregio ZaWa - Inbreng bij koplopersgroep MRA - Uitwerken voorstel voor doorstroombmogelijkheden Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV'ers)
Wat mag het kosten?	De kosten vallen buiten de begroting voor dit programma ZaWa.

4.3 Economie, Recreatie & Toerisme

Naam PHO	Economie, Recreatie & Toerisme
Voorzitter(s) (de regionale pfh op dit thema)	Angelique Bootsman (gemeente Edam-Volendam)
Verwachte onderwerpen	1. Versterken toerisme ZaWa 2. Ruimte voor bedrijvigheid 3. Scholing en arbeidsmarkt 4. Verduurzaming en energietransitie 5. Innovatiebevordering agrarische bedrijven
Programma is door PHO vastgesteld op datum:	16 februari 2024 Het programma loopt over 2024, 2025 en 2026

De verwachte onderwerpen uitgelicht

ONDERWERP 1	Versterken toerisme ZaWa
--------------------	---------------------------------

Wat willen we bereiken?	1.1 Realisatie van deelfietsen binnen regio ZaWa zodat er meer spreiding plaatsvindt binnen regio ZaWa en de afwisseling tussen fiets-, wandel- en vaarrecreatie mogelijk wordt, zodat de bezoeker langer in de regio kan verblijven. 1.2 Realisatie van meer toeristisch interessante en bevaarbare vaarroutes langs dorpskernen en unieke punten met voorzieningen en land- en water arrangementen hieromheen. 1.3 Gebied sterker profileren en promoten door onderlinge samenwerking te bevorderen. Bezoekers binnen dit gebied spreiden door promotie en informatievoorziening daarop aan te passen. 1.4 Onderzoeken of en hoe de regio op de viering van Amsterdam 750 jaar kan aanhaken.
Wat gaan we daarvoor doen?	1.1 De fietsverhuur-ondernemers betrekken bij de uitvoering van dit plan komt niet van de grond, voor hen is het commercieel niet interessant. Wel is er aan het einde 2023 nieuw leven geblazen in de gesprekken met EBS om dit plan toch gerealiseerd te krijgen. Ambtelijk heeft gesprek met EBS plaatsgevonden. Een en ander zal verder worden uitgewerkt. 1.2 De waterrecreatievisie met actieagenda zal in Q2 aan de colleges, ter vaststelling worden aangeboden. Voor de uitvoering van deze acties zijn we wel afhankelijk van andere beleidsvelden en relevante stakeholders. Het is van belang om te blijven aanjagen en agenderen zodat de acties worden opgepakt. Daarbij zal ook worden gekeken naar het recreatief grid dat door het recreatieschap is opgesteld en als basis dient voor de onderlinge samenhang in routenetwerken. 1.3 De vervolgacties uitwerken die zijn opgesteld in het stappenplan n.a.v. het (S)Laag Samen rapport zijn: • Bepaal een aantal concrete verhalen die identiteitsversterkend zijn • Organiseer aanjaagkracht om beleefbare verhalen te ontwikkelen.
	• Data behoefte inzichtelijk maken • Beleidsdoelen prioriteren met bijpassende kaders (budget, taken, verhoudingen lokaal en regionaal) • Kies een uitvoeringsstructuur (Waterland) • Formuleer opdracht voor uitvoerende partijen (Waterland) • Zorg voor transparante spreiding financiële stroming (Waterland) 1.4 De regio zal (laten) inventariseren of er (bestaande) activiteiten in 2025 zijn gepland die passen binnen het concept van Amsterdam 750 en of er nieuwe activiteiten kunnen worden ontwikkeld. Zij doet dit met organisaties en instellingen op het gebied van cultuur, erfgoed, sport en Leisure.
Wat mag het kosten?	€ 85.000 (bij punt 1.3 is de financiering alleen voor eerste 3 punten)

ONDERWERP 2	Ruimte voor bedrijvigheid
--------------------	----------------------------------

Wat willen we bereiken?	2.1 Concreet maken strategie werklocaties (bedrijven- terreinen) naar aanleiding van bedrijventerreinen strategie MRA. En opstellen samenwerkingsagenda. 2.2 Meer informeren ondernemersverenigingen over regionale zaken/ ontwikkelingen
Wat gaan we daarvoor doen?	2.1 Op basis van het de bedrijventerreinen strategie MRA zal een samenwerkingsagenda voor de regio worden opgesteld. Deze agenda heeft tot doel om de afspraken over afstemming van werklocaties en te vestigen bedrijven vast te leggen en aan te geven hoe deze afstemming binnen de regio vorm zal krijgen. 2.2 Een bijeenkomst organiseren voor ondernemers in samenwerking met de Vereniging Ondernemend Waterland en ondernemersverenigingen in de Zaanstreek, met als thema de Economische Verkenningen MRA en de Regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM)
Wat mag het kosten?	€ 20.000

ONDERWERP 3	Scholing en arbeidsmarkt
Wat willen we bereiken?	3.1 De samenwerking tussen de Techlands en PurmerValley te versterken en daarnaast meer regionaal in te laten bedden via bijvoorbeeld een Techlab. Daarnaast ondersteunen en creëren van meer doorlopende leerlijnen, specifieke (imago)campagnes (PET) te organiseren, nieuwe – bij de arbeidsmarkt – passende opleidingen te realiseren. 3.2 Gezamenlijk werken aan het oplossen van de lacunes in de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, het beschikbaar houden van voldoende stage- en leerwerkplekken, en aan het oplossen van tekorten in diverse sectoren
Wat gaan we daarvoor doen?	3.1 Momenteel wordt er in het kader van het onderzoek naar Purmer Valley nader invulling gegeven aan de samenwerking tussen Techlands en Purmer Valley, maar ook tussen deze twee PubliekPrivate Samenwerkingen en alle overige samenwerkingsverbanden zoals Greenchain, Digitale
	Werkplaatsen en Techport. Het is van belang om de aanbevelingen uit dit onderzoek regionaal verder op te pakken en uit te voeren. 3.2 De MRA is bezig met het maken van Ruimtelijk Economische Regioprofielen op innovatie. Natuurlijk zijn Purmervalley en Techlands hier een voor de hand liggende keuze in. We willen beter inzichtelijk maken wat Purmervalley en Techlands in samenwerking met het onderwijs voor ondernemers in de regio kunnen betekenen. Opdracht uitzetten aan Techlands en Purmervalley om inzichtelijk te maken wat deze organisaties kunnen betekenen voor ondernemers op het gebied van Food, Houtbouw en Toerisme.
Wat mag het kosten?	€ 40.000

ONDERWERP 4	Verduurzaming en energietransitie
--------------------	--

Wat willen we bereiken?	4.1 De ROM is opgericht. Het blijft zaak om ondernemers proactief te wijzen op mogelijkheden tot financiering.
Wat gaan we daarvoor doen?	4.2 Stimuleren van circulaire economie bij het bedrijfsleven 4.1 Bij de bijeenkomst die samen met ondernemersverenigingen uit ZaWa worden georganiseerd zal Rom InWest een prominente plek krijgen qua informatievoorziening 4.2 Het is van belang om de ambities op het gebied van de circulaire economie door te vertalen naar de deelregio en te onderzoeken, welke daarvan voor het bedrijfsleven van belang (kunnen) zijn. Tevens is het wenselijk om na te gaan of en hoe ondernemers kunnen worden gefaciliteerd in het toepassen van circulariteit in hun bedrijf en bedrijfsproces.
Wat mag het kosten?	€ 25.000

ONDERWERP 5	Innovatiebevordering agrarische bedrijven
Wat willen we bereiken?	5.1 Stimuleren van het anders boeren in de regio en verkorten van de keten in samenwerking met Voedsel Verbindt. 5.2 Bewoners en ondernemers bewust maken van de streekproducten in eigen regio.
Wat gaan we daarvoor doen?	5.1 Regio is bij het project 'Voedsel Verbind(t)' aangesloten. Wethouders Zaanstad en Purmerend nemen namens regio deel in stuurgroep. Afgesproken is/wordt regelmatig over de voortgang terug te koppelen. 5.2 Een vervolgcampagne "Streekproducten" wordt uitgevoerd door de regiomarketingorganisaties in ZaWa.
Wat mag het kosten?	€ 40.000

4.4 Mobiliteit

Naam PHO	Mobiliteit
Voorzitter(s) (de regionale PHO op dit thema)	Stijn Nijssen (Oostzaan) voor het PHO & Gerard Slegers (Zaanstad) voor het platform mobiliteit MRA

Verwachte onderwerpen	Focus op 3 onderwerpen (hieronder verder toegelicht) - Lobby - Versterkte verbinding wonen, ruimte en mobiliteit - Bovenlokale acties i.r.t. de mobiliteitstransitie Over deze onderwerpen vragen we elk PHO aan de trekker, kort mondeling te rapporteren over de ontwikkelingen en voortgang. 5 x PHO per jaar met 5 x een Ambtelijk Overleg (AO) In onze jaarplanning gaan we uit van (max.) 5 Bestuurlijke Overleggen (BO) per jaar. Daarbij nodigen we ook enkele keren externe partners uit, want we kunnen onze regionale ambities niet bereiken zonder samenwerking met andere partijen. Vanaf mei wordt hier een begin mee gemaakt door de wethouder verkeer van Amsterdam (tevens DB lid van de Vervoerregio Amsterdam) te spreken. Na de zomer nodigen we opnieuw de gedeputeerde mobiliteit van de Provincie, Jeroen Olthoff, uit. Om de relatie met de VRA verder te versterken stellen we voor om ook (jaarlijks) de directeur van de VRA een keer uit te nodigen. Voor de overige vergaderingen is het een optie om Rijkswaterstaat (eventueel samen met Prorail) op HID/directeursniveau uit te nodigen. Voor de 5^e vergaderingen zal het secretariaat van ZaWa eens per jaar zorgdragen voor een ontmoeting met andere portefeuillehouders (ruimte/wonen/economie/sociaal).
Programma is door PHO vastgesteld op datum:	Vergadering in mei 2024

Inleiding en doel:

In bijgaand jaarplan doen we een voorstel voor prioritaire acties om in 2024 gezamenlijk vanuit onze deelregio ZaWa uit te voeren. Door krachten te bundelen en werkzaamheden, zowel bestuurlijk als ambtelijk, te verdelen verwachten we dat onze slagkracht en invloed versterkt wordt. Hiermee kunnen we binnen onze regio een aantal – bovenlokale – onderwerpen die iedereen raken oppakken. Daarnaast brengen we in beeld voor welke onderwerpen we de samenwerking als deelregio met onze partners, de VRA en de Provincie Noord-Holland (en eventueel Rijkswaterstaat en Prorail), willen versterken. Hierbij gebruiken we de vergaderingen ook als middel om in gesprek te gaan met de partners die rondom mobiliteit een belangrijke rol vervullen.

De strategische agenda bereikbaarheid als basis:

In 2021 heeft het bestuur van het PHO mobiliteit de Strategische Agenda Bereikbaarheid ZaWa 2021-2040 vastgesteld. Om invulling te geven aan de bereikbaarheidsopgave beschrijft die agenda 9 acties:

- 1: Gezamenlijke lobby voor goede noord-zuid OV-verbindingen.
- 2: Sterke OV-concessie ZaWa
- 3: Ondertunneling N247
- 4: Verkenning beter oost-west fietsnetwerk.
- 5: Impuls voor elektrisch vervoer door meer oplaadinfrastructuur
- 6: Verkenning regionaal deelsysteem
- 7: Regionale werkgeversaanpak
- 8: ZaWaondernemers klaarstomen voor Amsterdam Autoluw en Zero
- 9: Marketing/Positionering van OV-product

Concrete werkzaamheden

De werkzaamheden die voort komen uit de onderstaande acties bestaan voor de bestuurlijke en ambtelijke trekkers uit:

- Het actief volgen en agenderen van relevante (regionale en landelijke) ontwikkelingen in ons platform op dat thema en het melden van de voortgang op een onderwerp (zowel ambtelijk als bestuurlijk)
- Waar nodig de regio vertegenwoordigen in overleggen waarin deze onderwerpen aan de orde komen
- Het signaleren van kansen of benoemen van knelpunten met een oplossingsvoorstel voor regionale overleggen waarin die onderwerpen aan de orde komen.

Wat gaan we in 2024 doen? We bundelen de 9 acties naar 3 thema's (thema 2 is afgerond).

1. Gezamenlijke lobby en toewerken naar samenwerkingsafspraken met de VRA, PNH en waar mogelijk het Rijk en de EU (actiepunt 1, met benutten van mogelijkheden voor actiepunten 3 en 4);
2. Nadrukkelijke verbinding van mobiliteit met ruimte (met name rondom verstedelijking/woningbouw en werklocaties) (een nieuwe actie, waarbij onderdelen van verschillende acties in verbinding worden gebracht met de opgaven op het gebied van wonen en werken);
3. Gecoördineerde en meer samenhangende aanpak van bovenlokale maatregelen rondom de mobiliteitstransitie (bundeling van de actiepunten 4, 5, 6, 7 en 8).
 - a. In dit kader vraagt op korte termijn met name een goede inbreng vanuit de regio voor projecten in het kader van de motie Bikker om snelle actie
 - b. Omdat we bij al deze acties kennis en inzet vanuit de VRA nodig hebben zullen we de contacten met de VRA versterken. Daarbij zullen we onze ambtelijke overleggen vaker fysiek gaan organiseren op locatie van de VRA en vragen om aanvullende inzet vanuit de VRA voor deze onderwerpen gericht op onze deelregio.
 - c. N.a.v. punt b kan de noodzaak blijken om binnen ZaWa financiële middelen te bundelen / organiseren om gezamenlijk een studie op te pakken dat in ieders belang is en voorkomt dat we ieder voor zich deze opdracht uitzetten. Op dit onderdeel zouden we cofinanciering van de VRA kunnen vragen.

De speerpunt-onderwerpen uitgelicht

ONDERWERP 1	Gezamenlijke lobby voor goede noord-zuid OV-verbindingen.
Wat willen we bereiken?	Amsterdam zal blijven trekken om naar toe te gaan. Om te voorkomen dat de druk op het OV, maar zeker ook op de A7, A8, A10, N235 en N247 te groot wordt, is het van belang de stedelijke groei in Purmerend en Zaanstad optimaal met OV te faciliteren. Dit vraagt een lobby voor drie grote verbeteringen: a. Hoogwaardig Openbaar Vervoer op de ZaanIJ corridor, als voorwaarde voor de stedelijke ontwikkeling in Kogerveldwijk, Zaandam-Oost, Achtersluispolder en Amsterdam-Noord. b. Optimalisatie bereikbaarheid van regio Waterland, optimaliseren voor OV en betere benutting van verbindingen N244, N247 en N235. c. Hogere frequentie op de Hoornselijn, ter versterking van de ontwikkeling en regionale betekenis van MRA-sleutelgebieden Purmerend (inclusief ontwikkeling noordelijke station Purmerend als regionale mobiliteitshub) en Zaandam-Kogerveld.

Wat gaan we daarvoor doen?	Ad a: Gezamenlijke lobby voor goede noord-zuid OV-verbindingen. Daarbij blijft HOV ZaanIJ en verbetering van de Zaancorridor als onderdeel van het programma Hoogfrequent spoor voor de korte termijn het speerpunt. Voor de A8-A9 verbinding houden we druk op de ketel. Bij het voorlopig uitblijven van een robuust alternatief werkt de gemeente Zaanstad samen met de Provincie Noord-Holland aan de korte termijn maatregelen om de bereikbaarheid en leefbaarheid in Krommenie, Wormerveer (en de bereikbaarheid van de bredere regio) te stimuleren. Voor overige projecten wordt het heel lastig deze op de agenda te krijgen. Als er kansen zijn voor EU financiering benutten we deze. We blijven, wel nadrukkelijk – samen met partners in de regio –, aandacht vragen voor de koppeling van mobiliteitsmiddelen met de uitbreiding van de woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen. Ook zorgen we, – nu de focus op instandhouding is komen te liggen –, dat knelpunten op dat gebied vanuit onze regio tijdig worden ingebracht en meegenomen worden in de totaal afwegingen.
Wat mag het kosten?	De lobby zelf vraagt behalve personele inzet geen verdere kosten. Voor kansrijke lobby voor de genoemde projecten is wel een cofinancieringsbereidheid nodig. Voor HOV ZaanIJ zijn die kosten ook in kaart gebracht en gereserveerd.

ONDERWERP 2	Regionale Ruimtelijke strategie
Wat willen we bereiken?	Mobiliteit is bij uitstek ondersteunend aan andere opgaven en veel belangrijke RO-kwesties zijn verbonden aan mobiliteitsvraagstukken. Om in de toekomst effectief te kunnen lobbyen voor mobiliteitsmaatregelen moeten we een goed overzicht hebben van de alle gebiedsontwikkelingen in onze regio. De koppeling tussen deze twee kan ons inhoudelijke verhaal versterken. Bij RO zit de energie, maar mobiliteit is nodig om de opgaven in de ruimte succesvol aan te pakken. Eigenlijk zou mobiliteit nog meer sturend moeten zijn voor ruimtelijke vraagstukken en dan met name de woningbouw. Gelet op de grote bezuinigingen op de mobiliteitsbudgetten is het belangrijk de consequenties daarvan voor woningbouw scherper in beeld te brengen. Hierbij willen we aansluiten op de actie die vanuit het SBaB (Samen Bouwen aan Bereikbaarheid) programma is gestart.

Wat gaan we daarvoor doen?	Er wordt gewerkt aan een Regionale Ruimtelijke Strategie. Die moet aansluiten bij de relevante processen binnen de MRA, zoals de NOVEX MRA en de MRA agenda. Alle ruimtelijke vraagstukken (naast mobiliteit ook woningbouw, ruimte voor economie, landschap, water, energie infrastructuur) moeten in een integraal verhaal een plek krijgen, zodat samenhang duidelijk wordt. Gemeenten moeten met elkaar om de tafel om hun plannen naast elkaar te leggen en zowel qua inhoud als prioriteit op elkaar aan te laten sluiten. Dat maakt inzichtelijk welke maatregelen op alle terreinen nodig zijn. Die maatregelen worden geprioriteerd. Zo ontstaat een integrale lijst die we in de lobby steeds kunnen gebruiken als bron voor het verhaal van de regio. Door de integraliteit neemt de kracht van dat verhaal toe. Dit is wel een proces van lange adem (en meerjarige aandacht in jaarplannen). Het vraagt capaciteit van de gemeenten om in dit proces mee te kunnen denken en schrijven, en het vraagt bestuurlijk draagvlak om deze keuzes te kunnen maken. Aan dat draagvlak moet steeds gewerkt worden. ① Actie: het bij elkaar brengen van alle benodigde mobiliteitsmaatregelen en het aanbrengen van een prioritering daarbinnen. ② Mobiliteit moet in bemensing plaatsnemen in het team dat deze opgave gaat invullen (in de ruimtelijke opgave)
Wat mag het kosten?	Niet van toepassing, dit betreft ambtelijke ondersteuning.

ONDERWERP 3	“ZaWa omarmt de mobiliteitstransitie”: Bovenlokale acties op het gebied van de mobiliteitstransitie in de regio ZaWa gezamenlijk en gecoördineerd aanpakken, waarbij we zoveel mogelijk werk met werk proberen te maken.
Wat willen we bereiken?	Een mobiliteitstransitie in onze regio, waarbij OV, fiets, lopen, deelmobiliteit en schone, slimme logistiek een grote rol gaan spelen, is cruciaal voor onze regio. Niet alleen is het noodzakelijk als voorwaarde voor de groei en verdichting in de stedelijke gebieden in onze regio, maar ook de klimaatopgave vraagt erom. Bovendien biedt het onze inwoners en bedrijven blijvend toegang tot Amsterdam, ook als Amsterdam autoluw en Zero emissie wordt. Tenslotte leidt de transitie er ook toe dat het noodzakelijk autoverkeer voldoende gewaarborgd kan blijven. In dit onderwerp bundelen we de acties uit de strategische agenda 4, 5, 7 en 9. Daarbij willen we als ZaWa scherper in beeld hebben wat we gezamenlijk kunnen doen en in beeld krijgen waar we gericht gezamenlijk een beroep op de VRA kunnen doen. Deelacties onder dit onderwerp zijn: - Werkgeversaanpak - Zero Emissie Zones: het klaarstomen van ondernemers op Zero Emissie Vervoer. De grote ambities in Amsterdam hebben invloed op ZaWa. Ze vragen hier maatregelen en/of bieden kansen om aan te

	haken. Het maken van een zero emissie zone in Amsterdam, maar ook Zaanstad, vereist dat lokale ZaWa-ondernemers zoals loodgieters, schilders, bouwers etc. hun vervoer moeten verduurzamen om zodoende een groot deel van hun werkgebied niet te verliezen. - Doorgaande fietsverbindingen - Deelmobiliteit: de VRA is bezig met een onderzoek naar een regionaal deelsysteem. We volgen dit actief. - Aantrekkelijker maken OV. De gemeente Zaanstad houdt namens de regio de vinger aan de pols en voert regelmatig gesprekken met de VRA om te kijken welke maatregelen kunnen bijdragen om het OV nog aantrekkelijker te maken. Een specifiek aandachtspunt op dit onderdeel vormt de motie Bikker: als ZaWa zullen we gezamenlijk een beroep doen om een deel van die middelen. De concrete projecten agenderen we in het BO. - Stimulering duurzaam goederenvervoer In samenwerking met de VRA en PNH zullen we als eerste stap toewerken naar een position paper waarbij we in beeld brengen wat welke partij nu al doet op deze terreinen, wat nodig is voor onze deelregio als geheel en hoe we tot een meer samenhangende gebundelde aanpak komen voor de benodigde vervolgacties. Daarvoor zullen we de banden met de VRA versterken, door ook vaker op locatie van de VRA aanwezig te zijn en zoveel mogelijk van onze AO's op locatie bij de VRA te plannen.
Wat gaan we daarvoor doen?	ZaWa houdt nauwgezet de gevolgen in de gaten in aanloop van en na de start van de ZE-zones in met name de gemeente Amsterdam. We brengen in kaart wat de gevolgen van de ZE-zones voor de rest van de regio. We communiceren onder andere actief over subsidiemogelijkheden en het ontheffingenbeleid richting met name ondernemers en ondernemersverenigingen.
Wat mag het kosten?	Bestaande middelen vanuit de gemeenten en VRA hiervoor zo effectief en efficiënt mogelijk inzetten. Er zijn geen aanvullende middelen vanuit ZaWa beschikbaar.

Meer structuur en samenwerking met partners

Het voorstel is om het aantal overleggen (vooral qua AO, maar ook voor het BO) te concentreren op de 3 genoemde thema's in combinatie met gesprekken met partners die we in de samenwerking nodig hebben.

Daarbij denken we aan max. 5 plenaire overleggen per jaar.

Tussentijds kunnen ontwikkelingen via de mail worden gedeeld of kunnen er bilaterale overleggen worden gepland.

Bestuurlijke termijnagenda

Tijdens de BO's willen we gaan werken met een vaste agenda + per vergadering een gast van buiten of een thema. Voor 2024 en 2025 doen we het volgende voorstel.

Sessie	2024	2025
--------	------	------

Overleg met alle wethouders van Zaanstreek waterland + wethouder Amsterdam	Mei	Q1
Overleg met alle wethouders + zo mogelijk directeur VRA	nvt	Q2
Overleg met alle wethouders + de gedeputeerde	September	Q3
Overleg met alle wethouders + RWS/ Prorail	November?	Q4
Daarnaast combi overleg met andere PHO's via secretariaat ZaWa en programmamanagement	N.t.b.	N.t.b.

Stand van zaken op de acties uit de SBA:

Onderstaande stoplichtrapportage rapporteert over de speerpunten uit de strategische bereikbaarheidsagenda ZaWa zoals deze reeds zijn vastgesteld in 2021. De kleurduidingen zijn als volgt: groen betekent dat er binnen dit gremium in de afgelopen tijd veel aandacht naar dit onderwerp is gegaan, oranje betekent dat eraan gewerkt wordt en rood betekent dat er minder aandacht naar dit onderwerp is gegaan.

Thema	Voortgang	Op schema
Gezamenlijke lobby voor goede noordzuid verbindingen	Voor de lobby Noord-Zuid verbindingen zijn onze punten bekend bij de VRA. Het lobby traject is echt één van lange adem en vergt tijd en inzet. Actuele ontwikkelingen maken dit proces bovendien nog complexer. Door bezuinigingen op aanlegprojecten is de kansrijkheid voor het inbrengen van nieuwe projecten sterk verkleind. De focus van I&W is verlegd van aanleg naar beheer en onderhoud (instandhouding) en dat zal voorlopig zo blijven. Op eerder ingediende projecten, zoals de voorbereiding op de planstudie HOV ZaanIJ en het programma Hoogfrequent spoor blijven we actief inzetten en gaan we door met de voorbereiding ervan.	
Sterke OV-concessie ZaWa	De OV concessie is afgerond en EBS is met de uitvoering gestart. Er zijn diverse aandachtspunten voor verbetering waarbij het voortouw voor aansturing van EBS bij de VRA ligt. Mede via overleg vanuit het concessie-beheeroverleg en via de Regioraad blijven we aandacht vragen voor goed openbaar vervoer tussen de gemeenten en naar Amsterdam.	
Onderdoorgang N247 bij Broek in Waterland	In het coalitieakkoord heeft de Provincie Noord-Holland aangegeven dat ten behoeve van de leefbaarheid en de doorstroming bij Broek in Waterland, de voorkeur uitgaat naar de verlengde variant. Hierbij gaat het om een onderdoorgang met 2 maal 2 banen (met busbanen). De Provincie erkent dat de onderdoorgang noodzakelijk is voor een robuust N247, ook gezien de situatie op de A7. De keuze voor een variant of überhaupt de realisatie van een variant is afhankelijk van financiering.	
Verkenning beter oost-west fietsnetwerk	Met het programma MRA doorfietsroutes is al een goede start gemaakt met regionale fietsroutes. Aanvullend hierop	
	kan in de komende jaren gewerkt worden aan de kwaliteit van de oost-west fietsroutes.	

Impuls voor elektrisch vervoer door meer oplaadinfrastructuur	De MRA-e zorgt voor de nodige laadinfra voor het particulier laden in de openbare ruimte. Maar de verdichting van de laadinfra heeft nog ver te gaan. Voor het particuliere laden worden gestaag nieuwe palen geplaatst maar de ontwikkelingen voor logistiek laden hebben nog ver te gaan. Vorig jaar hebben gemeenten binnen de MRA-e 176 voorkeurlocaties aangewezen om snellaadstations te realiseren. Maar dit is nog lang niet genoeg voor een dekkend systeem. Bovendien is netcongestie voor ZaWa de komende jaren een blijvend knelpunt. Hier samen verder in optrekken is essentieel.	
Verkenning regionaal deelsysteem	De VRA geeft een impuls aan een mogelijk regionaal deelmobiliteitssysteem. Dit biedt kansen voor ZaWa om op mee te liften. Komende tijd kunnen we samen optrekken om tot een gemeenschappelijke visie of uitvoering te komen.	
Regionale werkgeversaanpak	Binnen dit samenwerkingsverband zijn de afgelopen jaren geen concrete stappen in genomen.	
ZaWa-ondernemers klaarstomen voor Amsterdam Autoluw en Zero emissie	Zaanstad gaat ZE zones invoeren vanaf 2030. Amsterdam vanaf 2025. Ondernemers van de omliggende gemeenten kunnen nog beter worden voorbereid en meegenomen worden in de plannen. Vanaf 2035 geldt in de EU een verbod op de verkoop van auto's met fossiele brandstof, en in Nederland mogelijk al vanaf 2030. Welke maatregelen willen we nemen we binnen dit kader nemen om ondernemers voor te bereiden?	
Marketing/Positionering van OV-product	In 2022 is er een gesprek met de VRA gevoerd. Daar zijn een aantal suggesties gedaan voor marketing voor het OV die vanuit de regio kunnen worden opgepakt. Hier is vanuit de regio geen vervolg aan gegeven. In het nieuwe jaar kan hier een herstart aan gegeven worden. Mogelijk door een aantal concrete maatregelen aan te pakken.	

4.5 Ruimte en Landschap

Naam PHO	Ruimte en Landschap
Voorzitter(s) (de regionale pfh op dit thema)	Pascal Verkroost (Ruimte, Purmerend), Astrid van de Weijenberg (Landschap, Waterland)
Verwachte onderwerpen	1. Reageren op Uitvoeringsagenda en bewaken Verstedelijkingsstrategie/NOVEX MRA (Rijk/Regio); 2. Voortgang van gebiedsontwikkelingen rond OV-knooppunten in het kader van Bereikbare Steden (Versnellingsopgave Woningbouw) samen met Wonen; 3. Gezamenlijke regionale aanpak m.b.t. o.a. Omgevingsverordening (waaronder het BPL) en Provinciaal Programma Landelijk Gebied;

	4. Prio-Project Netuitbreiding Noord-Holland (Noord) en het programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee (pVAWOZ); Algemeen: organiseren van 'cross-overs' tussen PHO's ten behoeve van onze prioriteiten.
Jaarplan 2024 is door PHO vastgesteld op datum:	

De verwachte onderwerpen uitgelicht

ONDERWERP 1	Reageren op Uitvoeringsagenda en bewaken Verstedelijkingsstrategie/NOVEX MRA (Rijk/Regio)
Wat willen we bereiken?	De steden ten noorden van het IJ groeien de komende decennia door tot een totaal van 500.000 tot 600.000 inwoners. Er tekent zich een structuur af van twee corridors vanuit Amsterdam via Zaandam naar het noorden: een via Purmerend en Edam-Volendam richting Hoorn en de ander naar Alkmaar. Die groei moet worden ingezet om economisch en sociaal-maatschappelijk waarde toe te voegen en meer evenwicht in de metropoolregio te creëren. Eén van de hoofdpogaven van de NOVEX MRA is de versterking en uitbouw van het groenblauwe netwerk ten behoeve van natuur-, erfgoed- en/of recreatiewaarden.
Wat gaan we daarvoor doen?	Inzichtelijk maken door wat wij zelf willen en hoe wij dit willen. Lopende trajecten in onze regio op breed vlak, gebruiken wij als input voor de Verstedelijkingsstrategie. Projecten zoals: ZaanIJ en Purmerend2040, Hoornse Lijn, economisch profiel ZaWa, behoud van onze UNESCOmonumenten. Met betrekking tot het groenblauwe netwerk heeft de regio ZaWa maatregelen aangedragen en kan die nog aandragen om invulling te geven aan dit netwerk. Het organiseren van Regionale Raadsleden bijeenkomsten, participatie bijeenkomsten, ambtelijke voorbereidingen, collegebijeenkomsten etc.
Wat mag het kosten?	Dit project wordt in principe binnen de bestaande regionale capaciteit (voornamelijk themasecretaris en programmamanager) uitgevoerd.

ONDERWERP 2	Voortgang van gebiedsontwikkelingen rond OV-knooppunten in het kader van Bereikbare Steden (Versnellingsopgave Woningbouw) samen met Wonen.
Wat willen we bereiken?	De Programmaraad van Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (Rijk en Metropoolregio Amsterdam) en het Portefeuillehouders overleg Bouwen en Wonen (Metropoolregio Amsterdam) hebben in het voorjaar van 2020 besloten om voor de openbaar vervoersknooppunten van Almere, Haarlem, Hilversum, Hoofddorp, Lelystad, Purmerend en Zaanstad het gezamenlijke project Bereikbare Steden te starten. De aanleiding voor dit project zijn (mede op basis van analyses en gesprekken die gevoerd zijn in het kader van de MRA Sleutelgebieden, de plancapaciteit en Versnelling Woningbouw) de volgende bevindingen:

	- Voor een duurzame ontwikkeling van de polycentrische metropoolregio is een goede bereikbaarheid cruciaal; - Diverse openbaar vervoersknooppunten in de MRA hebben, vanwege hun ligging, veel potentie voor verdere verstedelijking en verdichting, waarbij het bestaande (ov-) systeem verder benut kan worden; - In het verlengde hiervan is ook een bijdrage te leveren aan het organiseren van tegenspits, economische ontwikkeling en versterking van de identiteit en leefbaarheid van de steden. Het project Bereikbare Steden is in lijn met de door het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) vastgestelde uitgangspunten voor de Verstedelijkingsstrategie Rijk-MRA. In het najaar van 2020 is bestuurlijk besloten om de aanpak ook uit te breiden met de stadsharten van Alkmaar en Hoorn.
Wat gaan we daarvoor doen?	Het versneld aanpakken van het woningtekort; - Het optimaliseren van de ov-bereikbaarheid; - Het stimuleren van de werkgelegenheid; en - Blijvend investeren in de leefbaarheid, ontmoetingsfunctie en inclusiviteit.
Wat mag het kosten?	Dit project wordt voor een groot gedeelte binnen de bestaande regionale capaciteit uitgevoerd en waar nodig aangevuld door het Rijk/provincie in de vorm van capaciteit en middelen. Indien mocht blijken dat er toch middelen verder nodig zijn, zullen deze via de bestaande begrotingssystematiek aan u worden voorgesteld. Dit is een regulier terugkomend regionaal werkproces.

ONDERWERP 3	Gezamenlijke regionale aanpak m.b.t. o.a. Omgevingsverordening (waaronder het BPL), Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)
Wat willen we bereiken?	Gezamenlijk gedragen standpunten, visie en aanbod vanuit dit PHO, waaruit blijkt dat wij een krachtige deelregio binnen de MRA en gesprekspartner van de Provincie zijn als het goed om Ruimte & Landschap. Specifiek, actueel aandachtspunt betreft de mogelijkheden voor het bouwen van woningen in kernen en op bouwpercelen op boerenerven. Het PHO ziet graag dat de Provincie dit in de verordening versoepelt, weliswaar met behoud van landschappelijke kwaliteiten.
Wat gaan we daarvoor doen?	Het organiseren en bijwonen van integrale bestuurlijke- en ambtelijke bijeenkomsten en overleggen van de regio en van derden (MRA, Provincie etc.). Benutten van formele inspraakmomenten en in gesprek blijven met de Provincie.
Wat mag het kosten?	Deze trajecten worden uitgevoerd binnen de reguliere uitvoering van dit PHO en beschikbare ambtelijke capaciteit.

ONDERWERP 4	Aansluiten bij de Uitvoeringstrategie Propositie ZaWa
Wat willen we bereiken?	De inhoudelijke overlap tussen de twee gestelde prioriteiten van de Uitvoeringstrategie en dit PHO is sterk. Dit PHO zal dan ook zorgdragen dat onze portefeuillehouders alsook diens gezamenlijke standpunten ten aanzien van de betrokken partners stevig gepositioneerd zullen worden.

Wat gaan we daarvoor doen?	In ambtelijk en bestuurlijke overleggen/sessies input leveren. In het PHO de standpunten formuleren en in het kader van (formele) inspraakmomenten gezamenlijke zienswijzen naar voren brengen.
Wat mag het kosten?	Niet van toepassing, dit betreft ambtelijke ondersteuning binnen de huidige beschikbare capaciteit van de themasecretaris.

5. Financiën - begroting

De financiële middelen bestaan momenteel nog uit een resterend bedrag van de voormalige Stadsregio Amsterdam-reserves en het budget van €1 per inwoner dat door de gemeenten jaarlijks beschikbaar gesteld wordt. Het jaarlijks beschikbare 'werkbudget' vanuit de regio bedraagt €55.000.

Dit is het bedrag dat resteert na aftrek van ongeveer €115.000 aan kosten voor zowel de Programmamanager Propositie ZaWa-MRA (0,5 FTE) en de secretariële ondersteuning (in totaal 0,4). Nota bene, de gemeente Zaanstad draagt in natura bij aan het samenwerkingsverband door de levering van capaciteit. Het restant budget op 1 januari 2024 van de SRA-reserves bedraagt €380.000.

Voor 2024 hebben verschillende PHO's een ambitieus jaarplan en bijbehorende begroting aangeleverd. De kosten van dit gehele programma kunnen worden gedekt uit de beschikbare middelen, mits dit programma over 2024, 2025 en 2026 wordt uitgevoerd. Met het gehele programma zijn de beschikbare middelen dan wel zo goed als uitgeput. Dit betekent een taak voor de PHO's zelf om aanvullende dekking voor diens programma te zoeken in het geval dat het beschikbare budget niet toereikend is. De ZaWa samenwerking focust zich de komende jaren zich nog meer op een lobbyagenda.

Hieronder volgt het overzicht van de begroting (d.d. mei 2024). De jaarplannen per PHO (zie de volgende pagina's) bieden meer inzicht in de begrootte kosten.

	2024	2025	2026
Restant regionale middelen	380.000		
Reeds aangegane verplichting*	132.000		
Reservering regio bijeenkomsten	25.000		
Restant regionale middelen	223.000		
Inbreng regio 2024 – '25 en '26 **	55.000	55.000	55.000
Netto besteedbaar	388.000		
Begroting			
Overkoepelend; Uitvoeringstrategie Propositie ZaWa,	40.000	20.000	
Duurzaamheid	70.000	50.000***	***
Economie, Recreatie & Toerisme	115.000	95.000***	***

Netto begroot	225.000	165.000		390.000
---------------	---------	---------	--	---------

*dit betreft twee kostenposten, namelijk bij PHO Wonen de subsidie Doorstroming Senioren en bij PHO Duurzaamheid de afronding van het project Kleine Windmolens. **excl. Zaanstad

***het budget voor 2025 en 2026 is momenteel een inschatting, waarbij in acht genomen wordt dat het werkbudget van in totaal 55.000 euro in het betreffende jaar beschikbaar komt.